

Izhaja

v s a k p e t e k z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošljajo uredništvu lista „Mir“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

MIR

Velja

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvo lista „Mir“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje n a p r e j.

Za inzerate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste vsakokrat.

Glasiilo koroških Slovencev

Leto XXIX.

Celovec, 26. svečana 1910.

Štev. 9.

Poslanec Grafenauer v proračunski debati.

V četrtek, dne 17. svečana, so si pogledali v deželnem zboru zastopniki raznih strank oči v oči. Opozicija, zelo majhna po številu, je izšla iz vroče bitke zmagoslavna. Nemškonacionalna večina, ki v deželnem zboru, kakor se je to pot pokazalo, zelo pogreša bivšega deželnega posl. Doberniga, je poslala v boj proti odločni opoziciji poslanca dr. Artur Lemischa. Drugi govorniki njegove stranke so mu le nekoliko sekundirali. Kot najboljši govornik v deželnem zboru se je izkazal v tej bitki poslanec Grafenauer, ki je duhovito in s prirojenim humorjem prijemal nemške nacionalce tako uspešno, da je imel celo po večini nemškonacionalno galerijo zase. Njegovi dovtipi so zadeli vedno v živo in povzročali na galeriji kakor tudi v zbornici sami bučno veselost.

Kot izboren debatér, ki mu ga med nemškonacionalno večino ni para, se je izkazal nemški krščanski socialc Walcher, ki je zavračal nasprotnike zelo srečno in uspešno. Po pravici si je privoščil socialdemokratskega zastopnika Eicha, ki gre čez drn in strn za nemškimi nacionalci, dasiravno bi moral biti v opoziciji, in le zaradi lepšega spusti tu pa tam kak nedolžen govorček, da galerija spozna, da zastopa socialne demokrate, ne pa nemške nacionalce. Eich se je popolnoma vdinil nemškonacionalni večini, upajoč morda, da mu bo ta dala v protiuslugo kako drobtinico. Mož je pokazal korajžo edino takrat, kadar je imel priložnost, udariti po veri in kar je ž njo v zvezi, svest si, da mu bo zato hvaležna nemškonacionalna večina, ker ji bo odvzel neprijetno breme. Pred vlado je kazal mož večji rešpekt, nego ga ima vlada sama pred sabo.

V naslednjem podamo nekaj iz govora posl. Grafenauerja, ki je začel tako-le: Visoka zbornica! Pred nekaj dnevi sem se izrazil tukaj, da se ne maram poslužiti dane priložnosti in po-

seči v debato, ker bomo itak v kratkem bili bitko pri Kustozzi. Poročam vam, da so nekateri od delki pred bitko že postavljeni, to so posamezne številke proračuna, ki jih je navedel poročevalec. Srečna njihova pozicija ni.

Ko sem danes vstopil v zbornico, so me od vseh strani povpraševali: „Ste li nabasani?“ in odgovoril sem: Da! Zdaj pa jaz vprašam vas: „Ste li vi nabasani?“ (Veselost.) Dovolite, da vam danes enkrat povem odkrito svoje mnenje. Danes imamo četrtek, in ob četrtekih imenujejo Nemci Celovec „der windische Landtag“ (slovenski deželni zbor). (Veselost.) Kot zastopnik Slovencev bi se danes smel torej te priložnosti poslužiti in govoriti v slovenskem jeziku, ki mi teče še bolj gladko kakor nemški. (Deželni glavar ga opominja.) Pridem že k stvari, par korakov v stran nič ne škoduje. (Veselost.) Govoril bi lahko slovenski kljub temu, da je poslovni jezik tukaj nemški (oho-klici), pa pustimo stvar raje tako, kakor je, saj dolgo itak ne bo tako ostalo. Vladi pa povem, da je grešila, ker tega ni zabranila.

Zdaj smo pri računu in tedaj so si ljudje radi v laseh. Ni izključeno, da se bo prijateljstvo med vami in menoj, če ne popolnoma nehalo, pa vsaj precej ohladilo. Posebno toplo itak nikdar ni bilo to prijateljstvo. (Veselost.) In če se ozrem na to pretečeno zasedanje, dobim vtis, da je bilo delovanje deželnega zbora le malenkostno. (Waldner kliče vmes.) Pomirite se, gospod tovariš, morda bodo moja izvajanja za vas dobra. (Veselost.) Regulator v izdatkih so bile vodne bolečine na Zgor. Koroškem. Če primerjamo izdatke za Spodnje Koroško z onimi za Zg. Koroško, niso, če primerjamo tudi bremena Spod. Koroške, nič drugega, nego vodna kapljica. Izmed obravnavanih reči prištevam le nekaterim večjo važnost. Te so: Vodopravni zakon, posredovalni uradi na deželi, deželni kulturni svet in sprememba občinskega reda in občinskega volilnega reda. Vodopravni zakon visi, zakon o posredovalnih uradih je samo idealen, zakonska predloga

o deželnem kulturnem svetu je krivična, zato liberalna, občinska volilna reforma je „waschecht“ (se pokida), njeno obravnavanje pa „scheinecht“ (samo navidezno) in zaradi tega pristno nemškonacionalno. Napaka je bila, da zbornica ni sprejela vodopravne zakonske predloge take, kakor jo je predlagal posl. Steinwender. Njegov predlog mi bolj ugaja, nego sprejeti predlog. Steinwenderjeva predloga je bila razmeram v deželi bolj primerna. Glede zakona o posredovalnih uradih na deželi sem mnenja, da bo brez praktičnega pomena, ako se zanj ne bo agitiralo. (Posl. Breitegger kliče nekaj vmes.) Gospod tovariš, takih sredstev se jaz nisem nikdar posluževal in obžalujem samo, da zdaj ni tukaj poslanca Metnitza.

Proti zakonski predlogi deželnega kulturnega sveta.

Zakonsko predlogo sem imenoval liberalno. Liberalna stranka ni priznala našemu narodu pravice sodelovanja. Liberalna stranka je Avstrijo zelo oškodovala in ustanovitev deželnega kulturnega sveta za Koroško je bila njena zahteva. In ta zakonska predloga izključuje od sodelovanja drugomisleče. Jaz kot zastopnik koroških Slovencev moram z obžalovanjem pribiti, da ta predloga ne vsebuje tistih določb, ki jih nahajamo pri zakonskih predlogah za deželni kulturni svet v vseh drugih jezikovnomešanih deželah. Že lansko leto sem takoj opozarjal na tozadevne določbe na Češkem, Moravskem, Tirolskem in tako dalje. Menil sem, da nemškonacionalna stranka ne bo zapadla napaki stare liberalne stranke in bo poznala na kompetenten in pravičen način toliko dostojnosti, da nobenih sodeželanov ne bo izključila. Lahko bi bilo ustanoviti pri deželnem kulturnem svetu za Slovence poseben oddelek, pa manjkalo je dobre volje, ki jo pri nemškonacionalni stranki mnogokrat pogrešamo. Predloga pomeni gospodarsko ločitev drugomislečih v deželi. Mi smo ustanovili lepo število zadrug, in

Hranilnica in posojilnica Podljubeljem obrestuje hranilne vloge po 4¹/₄% in daje posojila po 5%.

Podlistek.

Povest o Nutetu.

Domen Otilijev.

(Konec.)

O sv. Andreju je Nute toliko okrevljal, da je vzel spet vrečo in stopil na pot. Počasi je hodil od hiše do hiše. Zbolela ga je noga, ko je stopil na oster kamen. Zaklel je po cigansko in ni čutil bolečine. Pri zadnji hiši pa je omagal. Kmet ga je vzel v hlev na gorko; tistega večera ga ni bilo domov.

V bajti so bile takrat tri osebe. Je bil oče z mlado ciganko in še mlad, krepak mladenič iste krvi in istih misli. Zagledal se je v mlado ciganko in ostal pri novi družbi.

Stari z močno brado je natlačil pipo in jo zapalil. Sunil je narahlo hčer v ramo in dejal:

„Slišiš, Hani?“

Hči je zazevala.

„Ali si mu že rekla? Tisti blek ob cesti naj proda! Saj bo denar tako naš. Kaj praviš, Piroš?“

Mladi je prikimal.

Mlada je dejala: „Saj sem mu rekla. Danes je šel. Morda dobi kupca.“

In res!

Drugega dne je Nute počasi prikrevsal v bajto. Prinesel je veselo novico. Tisti blek ob cesti je prodal kmetu, ki ga je vzel k sebi čez noč. Še v tem tednu bo dobil denar.

Prihodnji pondeljek je kmet naštel denar. Nute je vesel hodil po ulicah v trgu in pravil o veliki svoti, ki jo je dobil. Proti večeru se je vračal. Pri tisti vili ne daleč od trga so mu prišli cigani naproti.

„Kaj se že vračaš, Nute?“

„Saj ni še noč, Nute!“

„Vrni se, Nute!“

„Par kozarcev bi lahko plačal!“

„Toliko denarja si dobil za majhen blek!“

„Saj te bomo spremljali!“

Šel je z njimi. Pili so in peli in, ko ga je Nute že preveč čutil v možganih, je naslonil glavo med roke na mizo in zaspal.

„Kaj boš spal, Nute!“

„Iti bo treba!“

„Plačati, Nute!“

Nute je pomencal oči. Z odprtimi usti in vprašajočimi očmi je pogledal čez mizo.

„Še en liter, oštir!“

„Potem gremo, Nute!“

„Spiš, Nute, in še zaspan nisi.“

Krčmar je prinesel liter, in družba je pila. Največ pa Nute. Potem so vstali od mize. Kdo bo plačal? Nute ni vedel ničesar. Godrnjal je po cigansko in se opotekal.

„Bom pa jaz plačal.“ In stari cigan je odšel denar. Pri tem je dal tovarišem znamenje z očmi.

Iz krčme so šli v noč po strmem klancu.

Drugega dne se je zbudil Nute na postelji. Tipal je okoli sebe in nekaj iskal. „Saj jih nisem izgubil. Tu notri sem jih imel. Sanja se mi?“ Odel se je spet in zaspal.

Opoldne je vstal in pretaknil vse kote. Skušal se je domisliti, kje je imel denar, a ni se mogel. Vprašal bi rad Hani, a je danes odšla. Nikamor ni hodila po dnevu in danes je ni.

Hani je prišla zvečer vsa vesela.

„Si se naspal, Nute?“

Nute je čemerno pogledal. — „Denar sem izgubil. V žepu sem ga imel, pa mi je padel ven. Tudi iskal sem ga že na cesti, pa —“

Debelo ga je pogledala. „Kaj? Izgubil?“

„Izgubil, da!“ — „Norec!“

„Ha, ha!“

„Le smej se, norec, a bomo videli, od česa boš živel! Ničesar več ti ne dajo na vasi. Prodal si in imaš denar, Nute! V božjem imenu pojdi! Tudi moj oče in Piroš ne bosta kradla več, veš! Dejala sta, da ne bosta postavljala več svoje kože v nevarnost.“

„Ha, ha! Ali misliš res, da bova morala umreti?“

„Prav gotovo, če bom tu! Pa bom šla, veš! In še nocoj bom šla, ako ne dobiš denarja!“

„Kje naj ga dobim! Iskal sem ga: Na cesti ga ni!“

„Kaj mi mari? Ti skrbi!“

„Kako naj skrbit?“

„Denar, norec! Hišo imaš. Ali je ne vidiš? Prodaj jo, da te lakota ne doseže! Še ta teden prinesi denar!“

„Ha, ha! Denar! Grem, grem! Še jutri jo prodam.“

In veste: Ravno istemu kmetu jo je prodal. Tisti krčmar pri cerkvi ga je ustavil na cesti. Odberačil je Nute v vasi in se vračal.

jaz se ne bojim tukaj izreči, da se je nemško-nacionalna stranka lotila gospodarske organizacije še le potem, ko je našo gospodarsko organizacijo videla. (Ugovori od strani nemških nacionalcev. Poslanec Walcher: Prav res!) Število nemško-nacionalnih zadrug v celi deželi bo kakih 60 ali 65, na slovenski strani pa jih imamo 37. Sedaj vas pa vprašam, gospoda moja: Če onemogočite na gospodarskem polju sodelovanje 37 zadrug, ali ne zapadete potem napaki, ki nas sili h gospodarski ločitvi? Na eni strani poudarjate, da na Koroškem ne sme priti do delitve, kar je vendar dosledna želja nemških nacionalcev v državnem zboru, na drugi strani pa naredite vse korake, ki nas silijo k samostojnosti in ločitvi. Tako se ne dela mir v deželi (o katerem vedno blebečejo nacionalci, kadar zahtevamo Slovenci kako pravico. Ured.). Mi smo sicer lojalni, ali če želite stvar tako daleč, potem ne morete od nas zahtevati, da gremo z vami. Prav dobro mi je znano, da je ustanovitev deželne kulturne svete za Koroško zahteva „binkoštnega programa“. Že to je za nas dokaz, da ne pomeni za nas prav ničesar dobrega. Zakonska predloga je žalibog sprejeta in spričo naklonjenosti vlade do nemško-nacionalne stranke tudi ni dvoma, da bo predloga sankcionirana. S tem moramo računati in tudi računamo s tem. Spričo takih za nas tako velevažnih predlog ne moremo drugače ravnati, nego smo začeli. Poudarjamo še enkrat, da pomeni ta zakonska predloga za nas Slovence uničenje samostojnosti in napad na našo gospodarsko organizacijo. Čudim se, kako je bilo mogoče za to predlogo glasovati tistim poslancem, ki so tudi poklicani, da zastopajo tukaj Slovence kot take. Tistim gospodom moramo zaklicati: Vi ste poslanci, pa ne poslani!

Proti vladi.

Kar se tiče prizadevanje vlade, je moremo vendar v nekoliko boljši luči naslikati nego nemško-nacionalno stranko. O kaki naklonjenosti vlade nasproti nam Slovincem seveda ni govora, a neko prizadevanje vlade, biti nam pravična, v kolikor je to utemeljeno v postavah in v naravnem pravu, moram priznati, in v prvi vrsti smem to priznati organom deželne vlade. Naglašati pa moram, da njene informacije ravno nimajo trdnih tal. V verskem življenju ljudje nikogar ne gojlfajajo tolikokrat kakor Boga, kakor pravi pregovor, v političnem pa nikogar ne tolikokrat kot predpostavljene. Primera je sicer malo prehuda, pa označuje resnico, katero zagovarjati nimam samo pravice, ampak tudi dolžnost. Vlada pozabi, da narod ne izgine, vlada pa. Mi bomo še naprej ostali in bomo svoje postavne zahteve vedno krepkeje stavili, in ne bo ostalo drugega, nego da se nam dá enkrat naše najprimitivnejše pravice. Od nemško-nacionalne večine Slovenci nimamo ničesar pričakovati. Vsak vinar je prevlečen z zelenim volkom. (Nacionalci ne izdajo niti vinarja, razven če je v nemško-nacionalne namene.)

Proti postopanju nacionalcev.

Nemško-nacionalna stranka nas ne smatra za narod, in ko sem si dovolil pred nekaj dnevi to

trditi, se mi je zaklicalo: „Vi niste narod!“ Koroški Nemci kot taki tudi niso narod; toda nekam vendar spadajo, in jaz rečem, da mi Slovenci k živini tudi ne spadamo.

Občinski volilni red sem imenoval „waschecht“ in njegove obravnavanje navidezno. Jaz sem bil član permanentnega odseka. Člani tega odseka se bodo spominjali, da sem se pri posvetovanju predloge toplo zavzemal za volilno pravico žensk-posestnic. Gospodje bodo priznali, da so ženske ves čas zasedanja v zelo obilnem številu prihajale semkaj v deželni zbor poslušat, le danes, na četrtek, je močni spol bolje zastopan nego nežni spol. (Veselost.) Z novim občinskim volilnim redom nisem zadovoljen, v principu pa je bil pravičen in dober. Čudim se, kako ste ga mogli izročiti deželnemu odboru, da se ta posvetuje o tej zadevi z „zaupniki“. Ali to ni za nas ubožno spričevalo? Ali sami nismo zmožni in nismo za to izvoljeni in za to tukaj? Če bomo vprašali vsakega zaupnika, kakšen naj bo volilni red, ne bomo prišli do kraja. (Eich: Prav res!) Jaz smatram spremembo občinskega volilnega reda kot jezikovno predlogo, ki jo je treba nujno vzeti v roke. To pa se ni zgodilo, a jaz nisem kriv tega. Zakaj se je predlogo zavrnilo na deželni odbor, mi je nerazumljivo, ker so bili v permanentnem odseku zastopani vendar vsi stanovi in stranke. Sedaj je predloga v nevarnosti. Meni se dozdeva, da ni deželni odbor tisti, ki ne bi maral cele predloge, ampak tisti iz liberalne stranke na Koroškem, ki hočejo na vsak način ostati gospodovalci v deželi. Dobra stvar potrebuje časa, to je res, toda slaba reč potrebuje cele dobe. In preden se bo o tem kaj sklenilo, bodo pretekle cele dobe. Zato poudarjam še enkrat, predloga je bila dobra, a dobro ni bilo, da ni prišla v obravnavo. Čudim se le, da je prišel poslanec Eich še le včeraj z nujnim predlogom in se prej ni oglasil.

Volitve v odseke.

Pojdimo za korak dalje in si oglejmo delovanje nemško-nacionalne stranke z ozirom na izvolitve poslancev razne odseke. Zdi se, da se je obrnilo v tem oziru vsaj nekoliko na bolje, da prodira spoznanje, da ni pametno za stranko, če izključuje od dela opozicijo. Večina je sklenila, izvoliti le nekatere osebe iz manjšine v odseke. Ker niste cele manjšine izvolili v odseke, zato se je eden odrek delovanju v odsekih. Da mene ne boste izvolili, sem vedel. Gospodje se boste spomnili, da sem bil jaz že na listi za šolski odsek. Ali imeli ste pred menoj kot Slovincem ravno tako velik rešpekt, da ne rečem mržnjo, kakor pred Walcherjem. Da bi vam ne mogel nihče očitati, da mene niste hoteli izvoliti v šolski odsek, ste raje število odsekovih članov reducirali od 9 na 5 in izbacili celo svojega pristaša. Gospodom ni treba misliti, da morda ne bi imel jaz zmožnosti, povedati svojega mnenja, in da bi morda ne bil zmožen in opravičen zastopati želje Slovencev. Zakaj nisem smel v šolski odsek in zakaj je moral ven celo Metnitz, zakaj ste naredili to napako, ki je ne bom odpustil? Rečem vam, da imate opraviti z Grafenauerjem! Ker se niste ravnali po zahtevah pravice, zato vam od-

govem ljubezen. Spoznali boste, da je bilo vaše dejanje, če se milo izrazim, najmanj nepremišljeno.

Volilna reforma.

Prihajam k seji z dne 12. t. m. Metnitz mi je tedaj rekel, da je Steinwender naredil volilno reformo za državni zbor. V Celovcu sem pa izvedel, da je bil njen oče Metnitz. Sicer je vse eno, kdo jo je skuhal, ampak gre se za to, kakšna da je. Volilna reforma za deželni, pa tudi za državni zbor pomeni za nas Slovence krivico, ki v civilizirani državi nima mesta. Čudim se, da je vlada mogla tako volilno reformo za deželni zbor predložiti v sankcijo. Deželnozborna volilna reforma je pravi biser nemških nacionalcev. Okraj Trg nima očeta, ne matere, je nekak „Mädchen für Alles“. En del tega okraja je priklopljen k Celovcu, en del k Velikovu, en del k Rožken in en del k Paternionu, pa vedno tako, da Slovenci ne moremo priti do svojih mandatov. Očitalo se je, da imamo Slovenci zvezo z nemškimi krščanskimi socialci. Resnici na ljubo povem, da smo se Slovenci s krščanskimi socialci našli v gospodarskem programu, v narodnem oziru pa nimamo nič skupnega in korakamo ločeno. Ob tej priložnosti poudarjam, da niti stari nemški liberalci niso sklenili tako krivičnih postav kakor ravno krščanski socialci na Nižje Avstrijskem. Gosp. Artur Lemisch je rekel: Slovenci so prišli k nam. Vprašam: Kateri Slovenci? Nekaj jih sedi tukaj, ki imajo isti program kakor nemški nacionalci. Tega ne moremo odobravati. Saj ni verjetno, da bi se kaka druga stranka pustila tako raznaroditi kot ta stranka. Tega koraka ne nahajamo pri krščanskih socialcih, ampak samo pri liberalni stranki Slovencev. Le ta se je mogla tako odreči narodnemu principu in se obsesiti tuji stranki. Izdajstvo, ki ga očitata krščanskim socialcem, le milahko iščemo in očitamo čisto kje drugje, pri liberalnih Slovincih. (Oči cele galerije se ozirajo na Kiršnerja, Gajlerja, Wieserja, Michorja, ki sramežljivo povešajo oči.) Pa te krivice na lastnem telesu se bomo znali Slovenci otresti z ro-kavov, ram in reber.

Metnitz se jezi.

Metnitz je rekel tukaj v zbornici, da je „Mir“ „Schundblatt“. To mi je rekel sicer le bolj privatno, pa dokazati tega ni mogel. Ali tiči hudobija tega lista morda v tem, da je bičal aretacije poštenih Slovencev na celovškem kolodvoru, ali da je pisal o desetmili-jonskem posojilu mesta Celovec, ali da je pojasnil delovanje deželnega ognjegaškega glavarja Bergerja? Mi smo opravičeni pisati resnico, tega nam Metnitz ne bo mogel oporekati. Govornik bere nato na dolgo in natančno gospodarske grehe nemško-nacionalne večine in sklene z besedami: S tem končam, pa videli se bodemo še enkrat.

Rojaki, spominjajte se podljubeljskega „Delavskega doma“.

Drugega dne je bil sveti večer, a ciganov ni bilo več nikjer.

* * *

Financar se je odkašljaj. Vzel je tobačnico iz žepa in mi ponudil.

„Hvala, gospod! Ne kadim.“

„Kmalu bova na cilju. Ali izstopite pri cerkvi?“

„Ne. V prihodnji vasi izstopim.“

Žapalil si je cigaro. Kapo je del visoko na čelo, da so se mu videli dolgi lasje in je pogledal skozi okno.

„Ali ga vidite?“ je vzkliknil.

„Koga pa?“

„Tistega Nuteta! Ves premrzjen se stiska v kožuh in gre po bližnjici. Kdo ve, kam ga pelje pot?“

Raztrgan je bil njegov kožuh, da so se cefri veselili sape, ki je pihala izza gore, in prazna vreča mu je leno visela pod pazduho in se odbijala ob stegnu. Ravno je stopil na travnik, ko mu je sapa odnesla klobuk. Obrnil se je in gledal za klobukom, ki se je kotatil mimo kapusnih ogonov.

Čutil sem v srcu pomilovanje, a smeha se nisem mogel vzdržati.

Pri cerkvi je financar izstopil. Pozdravila sva se v slovo in od takrat se nisva videla več.

Kaj je bilo pozneje z Nutetom, vam ne vem povedati.

Rupujte vžigalice v korist obmejnih Slovencev!

„Hišo si prodal, Nute?“
Nute ga je pogledal izpod dolgih obrvi.
„Prodal sem. Svojo hišo sem prodal. Ti je kaj mari? Že jutri bom dobil denar! Ha, ha!“
„Mrz bo, Nute. Deževalo in snežilo bo. In tvoja streha?“
„Kako ga briga! Ha, ha!“
Obrnil je hrbet in šel.
Par dni pred Božičem je dobil Nute denar. Tistega dne se ni mudil v trgu. Z veselimi koraki je stopal po klancu proti bajti, ki ni bila več njegova. Še na misel mu ni prišlo, da bo moral iz nje. Denar, denar, to je glavna stvar!
„Sedaj pa ne umrjeva“, si je dejal.
Hani je bila zelo vesela. Povsod je imela lepo besedo do Nuteta. Še za večerjo ga je vprašala.
„Veš, Nute, denar imaš in ne spodobi se, da bi jedel priberačeno polento. Kar v trg grem in mesa nakupim.“
„Seveda! Sit sem že tiste polente. Ha, ha!“
„Pa denar mi daj! Zastonj nočejo dati.“
„Tu imaš! Ha, ha!“
Nute ji je dal par kronic.
„Kam pa naj denem ves ta denar? Izgubim ga, ako ga bom nosil s seboj.“
„V skrinjo ga deni! Še teh par dni boš tu; potem ga boš moral nositi s seboj. Saj nimaš več bajte; si razumel?“
„Kaj bajto? Dnar imam. Ne umrjeva, ne! Ha, ha!“
In Hani je odšla.
Istega večera so pospravili cigani pod skalo za vasjo spet stare cunje skupaj in natovorili staremu konju. Zavita v stare koce sta sedela

Hanin oče in Piroš ob ognju in stegala premrle roke nad plamenom. Stari je iztolkel pipo na palcu in pogledal soseda.

„Sedaj bi že morala priti. Da pride po večerji, je obljubila.“

„Radoveden sem, kakšen obraz bo napravil Nute, ko bomo mi že čez vse gore in doline.“

„Klatil se bo, norec, od hiše do hiše, če mu bodo kaj dajali.“

„Glejte, sedaj prihaja.“

„Kje si bila toliko časa, Hani?“

„Iz hiše sem ga spravila. Vesel je bil in je vedno govoril o denarju. K tistemu kmetu sem ga poslala. Vpraša naj za dovoljenje še za mesec dni. Drugače ne moreva biti skupaj, sem dejala.“

„In je šel?“ je vprašal Piroš.

„Pa še kako rad!“

„In denar?“ je vprašal oče.

„V skrinji ga je pustil. Pa je ni zaklenil!“

„Ti, Hani, si torej tudi pripravljena na odhod?“ je vprašal oče.

„Tudi! Še par cunj vzamem s seboj.“

„Pojdimo tedaj!“

Vstali so od ognja in odšli s konjem na cesto. Počasi so šli mimo hiš in se ustavili pri bajti.

Hani je odšla v hišo in se čez malo časa vrnila. Zavitek je vročila očetu, in ta ga je potisnil v žep.

„Sedaj pa le hitro, Hani! Vrata zakleni, pa ključ vrzi čez bajto!“

Hani je storila.

„In sedaj adijo, Nute! Bog ti daj srečo in pamet. Videl nas ne boš več!“

Darovi.

Za podljubeljski „Delavski dom“:

233. Č. g. Vouk, župnik v p., Celovec . . .	K 5—
234—235. Č. g. dr. G. Pečjak, gimn. profesor v Ljubljani . . .	10—
236. Nabiralnik „Delavskega društva“ Celovec . . .	5—
237. Č. g. J. Senk, kaplan v Orni . . .	5—
238. Č. g. Anton Benetek, provizor v St. Jurju . . .	5—
239. G. Keršič v St. Jakobu v Rožu . . .	5—
240—243. Izobraževalno društvo „Kot“ v Rožu . . .	20—
244—245. Društvo „Zvezda“ v Hodišah . . .	10—
246—247. Č. g. V. Mörtl, kaplan v Borovljah . . .	10—
248—257. Čisti dobiček predstave „Lumpacija v gabunda“ . . .	50—

Koroške novice.

Shod slovenskega katehetskega društva se vrši v četrtek, dne 3. sušca t. l., ob 2. uri popoldne v Celovcu pri „Benediktinski kleti“.

„Slov. Narod“ smeši našega poslanca. „Slov. Narod“ se v najnovjšem času poteguje za obmejne Slovence s tem, da udriha po najbolj delavnih ljudeh in smeši našega vrlega poslanca Grafenauerja z „oče Grafenauer“ in tako rekoč zahteva, da bi naš poslanec v koroškem deželnem zboru naj napadel zaradi razdelitve volilnih okrajev namesto nemških nacionalcev dr. Šusteršiča. „Narod“ moramo že poučiti, da se je Grafenauerjev govor v deželnem zboru tical predvsem razdelitve volilnih okrajev za deželni zbor. Sicer pa tudi volilnih okrajev za državni zbor ni naredil dr. Šusteršič, ampak nemški nacionalci, kojih tozadevnega načrta nismo mogli spreminiti, kljub temu, da so se tudi krščanski socialci zavzemali za naš načrt in kljub temu, da je v tistih časih sam dr. Tavčar na Dunaju ministrom kazal svoj kveder — pod mizo. Nismo pozabili tistih težkih časov, a tako zabiti nismo, da bi neizpremenljive reči ponavljali venomer in vsled enkratnega nesporazumljenja obračali hrbet stranki, ki nam edina more in tudi hoče pomagati. Koroško ljudstvo pa zdaj še bolj ve, kakšno naj bo v prihodnje njegovo stališče nasproti listu, ki smeši našega vrlega zastopnika in hkrati enega najboljših mož, kar jih je rodila mati Slovenija.

„Slovenski porazi na Koroškem.“ O teh sanja „Slov. Narod“, trdeč, „da na Koroškem nazaduje slovenska stvar, odkar delujejo koroški voditelji po receptu kranjske klerikalne stranke, na vsi črti.“ Očita nam, da so Slovenci propadli pri občinskih volitvah v Grebinju, Rudi, Vovbrah, Pokrški vasi in Radišah. Resnici na ljubo moramo pribiti, da smo tudi v teh občinah pri volitvah zelo napredovali, kakor sploh v vseh občinah, ki se nahajajo v nasprotnih rokah. Omenjene občine pa so bile že doslej vse v nemškocionalnih rokah in tudi grebinjska ni bila nikdar prav naša. Torej je neumnost, govoriti o slovenskih „porazih“. S temi „porazi“ se samo nemškonacionalci po graških listih tolažijo in sami sebi korajžo dajejo. Nemški nacionalci so že tako vajeni resničnih porazov, da iz tega, če v kaki svoji trdnjavi naš naskok za enkrat z naporom vseh sil še odbijejo, to takoj kot svojo „zmago“ in kot slovenski „poraz“ razkriče. In takim manevrom naših političnih nasprotnikov se slovenski listi z obžalovanja vredno naivnostjo usedejo na lim. Sicer pa, če že pišete o naših zadevah, vsaj lepih krajevnih imen nam ne pačite, saj jih pačijo že zadosti Nemci. „Pokrške vasi“ na Koroškem ni; nemški „Poggersdorf“ se slovensko imenuje „Pokrče“.

„Cirilmetodarija“ na Koroškem. „Slov. Narod“ zahteva od „Mira“, da naj napade „Slovenca“, ki je „Družbi sv. Cirila in Metoda“ povedal par gorkih. So li kranjski liberalci res tako slabega spomina, da ne vedo, da imamo ravno koroški Slovenci od zadnje jeseniške skupščine najmanj povoda, vnetati se za družbo, ki je na Jesenice povabila koroške zastopnike, da jih je tam kruto žalila? So li res že pozabili, kakšno stališče je zavzel od tedaj „Mir“ nasproti družbi? Mi nismo tako pozabljivi. Nismo pozabili tega, kar je družba na Koroškem storila, pozabili pa tudi nismo, česar ni storila in kar je storila zoper nas. Opozarjamo le na tožbo družbinega tajnika Berceta zoper „Mir“. Obravnava bo v kratkem, in tedaj bomo skrbeli, da bodo prišli naši narodnjaki gledat prizor, kako družba „deluje za blagor koroških Slovencev.“ Svoj čas smo se v nemali za družbo, ko še ni bila strankarska, ampak samo slovenska. Če napadajo zdaj družbo za njene grehe slovenski listi, naj le sama gleda, kako se bo branila. Dokler družba nam ne da zadoščenja in ne popravi, kar je zagrešila, jo naj le brani liberalni „Narod“, kojega „rodoljubni napadi“ na koroške rodoljube so nam žal preveč znani. Slovensko javnost, ki hoče soditi družbo brez predsodkov, opozarjamo pri tej priložnosti na brošurico „Slov. šolsko društvo v Celovcu in Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“, ki jo je izdalo in založilo „Slov. šolsko društvo v Celovcu.“

Koroška trgovska zbornica ter deželni in državni poslance dr. Steinwender sta si v zadnjem času močno v laseh. Povod temu kavsu med nemškimi bratci je dal deželnozbornica predloga o koroškem vodnem pravu, proti kateri je koroška podružnica zveze avstrijskih industrialcev sklicala protestno zborovanje v Borovlje. Tega zborovanja so se udeležili tudi nekateri člani trgovske in obrtne zbornice ter tako prišli na pomoč veleindustrijcem, ki delajo gotovo veliko škodo — domači obrti. Dr. Steinwender se je upal to počenjanje trgovske in obrtne zbornice v nekem nemškem listu grajati s temi besedami: „Naša trgovska zbornica bi imela v resnici delati kaj modrejšega nego nastopati za zunanje špekulante v škodo deželi in domači obrti.“ V trgovski zbornici so te odkrite besede povzročile seveda ogenj v strehi in dr. Burger je dr. Steinwenderju v eni zadnjih sej zbornice odgovoril jako ogorčeno ter izjavil, da „bodo znali pripadniki trgovskega in industrijskega ter obrtnega stanu svoje interese bolje ceniti in varovati nego doktor jezikoslovja Steinwender“. Vitez Burger je slabo zadel. Steinwender je eden najuglednejših državnih poslancev, kojega beseda je vsaka pretehtana in s katerim se kak Burger pač niti z daleka ne more meriti.

Pristojbine za oskrbo v deželnih bolnišnicah in deželni blaznici za Koroško za leto 1910 so določene tako-le: Celovec, dež. bolnišnica, 610 postelj, I. razred 8 K, II. razred 5 K, III. razred 2 K; dež. blaznica, 500 postelj, I. razred 7 K, II. razred 4 K, III. razred 1 K 50 vin., Beljak, cesarja Fran-Josipa bolnišnica, 150 postelj, II. razred 6 K, III. razred 2 K 10 vin.; Volšperk, Nadvojvodinja Marija-Valerija bolnišnica, III. razred 1 K 80 vin.

Letošnji vojaški nabori v slovenski Koroški. Marca: Borovlje 1. in 2.; Celovec 3., 4. in 5.; Prevalje; 31. — Aprila: Pliberk 1.; Dobrlavas 2.; Železna Kapla 5.; Velikovec 6. in 7.; Trbiž 8.; Podklošter 9.; Beljak 11., 12., 13., 14. in 15.; Šmohor 20.

Nakup plemenskih kobil. C. kr. ministrstvo za deželno brambo nakupi na Koroškem deset plemenskih kobil, ki ostanejo v porabi prodajalcev. Nakupila bo kobile naborna komisija deželne brambe v torek, dne 12. aprila 1910, ob 8. uri popoldne v Grabštanju. Natanjnejši podatki so na razpolago v vsakem občinskem uradu.

Šolske vesti. Učitelj Josip Achatz je predstavljen iz Žvabeka na Prevalje, na njegovo mesto pride Dragotin Doberšek iz Ojstrice. Pa je bil že tudi skrajni čas. — Razpisano je na utrakvistični trirazrednici v Rudi mesto učitelja. Zakaj se ne zahteva znanje slovenščine?

Sneg je zasul v Celovcu minoli torek popoldne nekega moža. Sneg se je sesul s strehe na hiši gostilne „Hirschen“, ki je last — celovške mestne občine. Če občina sama ne skrbi za življenjsko varnost, kako naj to zahteva od drugih ljudi? Mož je bil popolnoma v snegu in so ga morali odkopati.

Ustrelil se je minoli pondeljek v svoji pisarni v Celovcu na Starem trgu zasebni uradnik Maidl.

Timenica. (Čudna prepoved.) V nedeljo po božji službi se je neka služkinja podala k vozu s kruhom in zemljami, da bi za potrebo nakupila pecivo. Ker je ta voziček stal sredi ceste pred hišo nekega obrtnika, se je ta drznil nahruliti dotično kupujočo osebo, rekoč: „Na cesti se ne kupuje, marveč pri meni.“ Dotični obrtnik menda ne ve, da prodajalka peciva za denar sme vsakemu človeku prodati kruh. Tako jerobstvo ne rodi prijateljstva. Kdor seje veter, hoče nevihto.

Frajdemberg. (Zmrznil v pijanosti.) Zvečer od 16. do 17. svečana se je podal drvar Anton Vinkler iz Škofjega dvora proti svojemu domu, obložen s potrebnim živežem, ki ga je nakupil pri prodajalcu in županu Wieserju — in obtežen tudi po smrdečem žganju, katerega se je nasrkal čez mero in čez potrebo. V jutro 17. svečana je našel kočar Brot, po opravih gredoč, omenjenega drvarja na snegu tik ceste pod hišo cerkvenega ključarja Pintarja ležati in ga je dramil in klical, a brez uspeha. Drvar Vinkler je zmrznil po noči vsled preobilo zaužitega žganja. Vršil se je na licu nesreče sodnijski ogled v četrtek popoldan, kateri je dognal, da je nesrečnež zmrznil v noči. Mrliča so spravili v mrtvašnico k sv. Martinu in je bil v soboto, dne 19. svečana, izročen materi zemlji. Nesrečni drvar je bil iz Sv. Gore pri Gorici doma in je že nad 20 let na Koroškem drvaril; krepak delavec našel je tužno smrt, povzročeno po smrdečem žganju.

Vernaves ob Timenici. (Veseli rodbinski dogodek.) Bučni grom možnarjev je pretresal Vernovas in celi okoliš dne 15. svečana in

gromovito naznanjal, da se je pri g. posestniku Janezu Janež pd. Kovač rodil možki potomec, kateri je pri rojstvu bil imenitno pozdravljen kot bodoči gospodar. Da bi mali Janezek se čvrsto razvijal in krepko dorastel v veselje svojim dobrim starišem in drugim sovaščanom. Krepak živio malemu Janezu!

Žitaravas. (III. redni občni zbor) našega kat. slov. izobraževalnega društva „Trta“, kateri se je vršil v nedeljo, dne 13. t. m., kaže delovanje omenjenega društva v preteklem letu sledeče: Udov je bilo en ustanovni, dva podporna, 80 rednih, in sicer 74 moških in 9 deklet; izstopilo jih je tekom leta 7, pristopilo 40. Zborovanj je bilo 5, igre so se predstavljale tri. Knjižnica šteje 320 knjig, časnikov prihaja na društvena naslov 42, med njimi 34 „Mirov“. Denarnega prometa je imelo društvo v preteklem letu 816 K 30 vin. V odbor so izvoljeni: Juri Bohničar, predsednik; vlč. g. župnik V. Weiss, podpredsednik; Josip Rutar, tajnik; Josip Urban, namestnik; Jan. Ozmalec, blagajnik; Josip Kurat, namestnik; Pavel Kajzer, knjižničar; za računsko preglednika Juri Rutar in Janez Grile. Na zborovanju, katerega se je udeležilo 50 moških udov, je govoril vlč. g. Weiss o množini pridelanega žita v raznih državah in o prevažanju istega iz ene v drugo. Poslušalci, izključno kmetje, so si pridobili pojim, kako da cena žitu pada in raste in da temu ni kriv ne kmet, ne slaba ali dobra letina.

Prevalje. (Smrtna kosa.) Zopet so milo peli naši zvonovi. Spremljali smo k zadnjemu počitku gospo Elizabeto Plesivčnik. Pokojnica je bila blaga žena in splošno priljubljena, kar je pričala tudi sijajna udeležba pri pogrebu. — Istega dne pa smo zagreblili tudi gospoda Franca Petek, ki je v najlepši dobi zatisnil trudne oči. Rajni je imel mnogo podjetnega duha, a nič sreče. Umril je zgledno, zato upamo, da jo sedaj uživa v izobilju.

Velikovec. (Vedno rujejo.) Nasprotniki so kar besni, ko vidijo, da kljub vsemu prigovarjanju k bojkotu „Narodnega doma“ ničesar ne opravijo, pač pa ravno nasprotno dosežejo. Vendar pa ne nehajo in skušajo škodovati najemniku. Tako ga je nekdo zadnjo soboto ovadil, da je klal 6 telet, naznanil pa samo 4; to je čisto navadna laž, ki meri na to, da bi se najemniku, ki seka priznana najboljša meso, škodovalo. Že rajni škof A. M. Slomšek je rekel: „Ni je grši reči na svetu, kakor je nemškutar.“ Da, to je gola resnica. Predlanskim so g. Sterscheta dolžili, da je zaklal bolno kravo in prodajal meso zadušenega teleta in so se s tem tako osmešili in osramotili, da še do danes ni prišel nihče po tistih 2000 K, ki jih je prejšnji najemnik razpisal, če se mu to dokaže. „Freie Stimmen“ bi jih za svojo konfiskacijo, kojo je zakrivil njih dopisnik iz Velikovca s svojim bojkotnim člankom, prav zelo potrebovale. Nas pa veseli, da se tako dela reklama za „Narodni dom“ in sicer na stroške nasprotnikov.

Velikovec. (Naš poslanec.) Zastopnik podjunskih mest, deželni poslanec g. Pinteritsch, menda ne zna več govoriti. V zadnjem zasedanju deželnega zbora ni ne duha ne sluha o njem. Samo ko se je šlo za povišanje naklad na pivo, je znal reči tisti velevažni „ja“. Zato, da bodo smeli Velikovčani zanaprej pivo za štiri vinarje dražje piti, bodo pa prihodnje poletje, ko bodo volitve za Velikovec, zopet volili kot zelo zaslužnega in neumorno delavnega moža Pinteritscha za svojega župana. Če zna kdo le „heil“ zavpiti, da se ga sliši v valhalo, potem pa že velja. Heil Pinteritsch in podraženo pivo!

Grebinj. (Mannerjevi vohuni.) Najemnik našega „Narodnega doma“ je zahteval od baron Helldorfovega oskrbnika, velikega „prijatelja Slovencev“, g. A. Mannerja, da bi smel voziti led z grajščinskega sveta, kakor se je to godilo že od pamtiveka; toda g. Manner, velik „prijatelj Slovencev“, tega ni pripustil. Naš najemnik, g. Hofmeister, je pa vendar le navozil leda, kolikor ga potrebuje. Med vožnjo so Mannerjevi podložni — in to je ravno interesantno — vohali okrog, od kod da najemnik „Narodnega doma“ vozi led. Kaka nepotrebna skrb. Mi pa z zadovoljnostjo konstatiramo, da imamo še večje „prijatelje Slovencev“, kakor je g. A. Manner, in to je nad vse dobrotljivi Bog, ki pusti vodo zamrzniti tudi izven Helldorfovega posestva. V tolažbo g. Mannerju lahko povemo, da on ne bo zmiraj v Grebinju, „Narodni dom“ pa bo stal.

Štebenj. (Pooblastila že pobirajo.) Tukaj je hodil že maloški Cegnar pobirat in prosjačit po pooblastilih. Dobil najbrž ni nič. Pri „Guažarju“ je govoril, kakor bi o ovadbi nič ne vedel, čeprav je o vsej zadevi prav dobro informiran. Rekel je: „Če bi bili poprej meni dali pooblastilo, bi pa nič ne imeli sitnosti in potov.“ Cegnar se strahovito trudi, da bi dobil kolikor mogoče več pooblastil, ker dobro ve, da njegovo

Imate bolečine?

Revmatične, protinske, v zobeh, glavobol? Ali ste se po prepihu ali drugače prehladili? Poskusite vendar bolečine utehajoči, lekajoči in krepčajoči Fellerjev fluid z znamko „Elza-fluid“. Ta je v resnici dober! To ni samo reklama! Dvanajsterica za poskušnjo 5 kron franko. Izdelovatelj samo lekarnar Feller v Stubici, Elsa-trg št. 67 (Hrvatsko).

stranko le pooblastila zamorejo rešiti. Če Cegnar pride, pokažite mu tisto odprtino, ki jo je naredil zidar pri hiši. Najboljše je napraviti ž njim tako kratak račun. Dajajte pooblastila le našim trdnim možem.

Železna Kapla. (Nova slika.) S pomočjo nekaterih dobrotnikov dobila je naša župnijska cerkev za sv. postni čas krasno sliko: Kristus na Oljski gori, katero je kljub kratkemu času mojstrsko izdelal naš umetnik-domačin gosp. Peter Markovič v Rožeku. Zares lepo dovršeno delo hvali mojstra in ga za podobna dela vsem najtopeje priporoča!

Železna Kapla. (Občni zbor.) Na pustno nedeljo imelo je naše izobraževalno društvo ob prav številni udeležbi svoj drugi letni občni zbor. Odborova poročila so bila s popolno zadovoljnostjo potrjena, in z vzklikom so bili v odbor za novo društveno leto izvoljeni razun starih še štirje novi odborniki. Naša dekleta in fantje so se to pot zopet izkazali kot izvrstni igralci in pevski zbor nas je tudi tokrat kratkočasil z lepo ubranim petjem. Čast in hvala vsem — in na svیدنje prihodnjic!

Prevalje. (Smrtna kosa.) Naše katoliško delavsko društvo je izgubilo svojega zvestega uda, Jožefa Ivertnik, ki je po daljšem bolehanju mirno zaspal v Gospodu. Dasi je bil pokojni preprost delavec, je imel vendar sijajen pogreb. Ob ogromni udeležbi društvenih udov in drugega občinstva se je pri odprtem grobu č. g. Štritof v prisrčnih besedah poslovil od blagega našega uda Jožefa. N. p. v m.!

Borovlje. (Vladni organi v službi odpadnikov.) „Arbeiterwille“ je v zadnjem času boroveljske nemškutarje prav pošteno pocukal za lase. Dne 20. n. pr. govori o glavni zalogi tobaka in podpora renegatov od strani c. kr. uradov. Česar ni povedal on, hočemo razjasniti zdaj mi. Hitro po razglasitvi Kometarjeve ponudbe jo primaha Strein v Kometarjevo prodajalno in obdeluje na vse kriplje gospoda Kometarja, da svojo ponudbo prekličie in reši „pubijevo“ eksistenco. Ko pa vse obljube, laskanje in prošnje niso omehčale značajnega trgovca, se je spozabil Strein in zagrozil g. Kommetterju: „Sie haben sie noch neet“ (Vi je še nimate) in šel. Kmalu nato pa smo zvedeli po znani blebetavosti župana, da je c. kr. komisar pri finančni direkciji v Celovcu dr. Wasner v prid Ovčarja proti gospodu Kometarju sestavil tako čudno („wunderschön“ je njegov izraz) poročilo, da bi tudi najzagrizenejši Slovenec moral dati prav Ovčarju. Iz tega, da še do sedaj ni prišla zaloga v Kometarjeve roke, dasiravno ima pri njem država 3000 K dobička, se mora zaresno sklepati, da se od strani c. kr. uradnikov v škodo države podpirajo narodni odpadniki in na državne stroške drži boroveljsko nemškutarstvo na nogah. Sicer še ta zadeva za nas ni končana, mi dobro pazimo nanjo. Zdaj enkrat izrečemo samo svoje začudenje nad tem postopanjem c. kr. finance. Za par desetic se večkrat namaže cele pole papirja, tukaj pa kar po tisočakah mečejo denar nemškutarjem v roke. Pravica naj bode za vse enaka, in mir bo tudi v Borovljah.

Podljubelj. Shod kovinarjev je bil še precej dobro obiskan. Poročal je g. provizor Arnuš. Za prvo nedeljo po Veliki noči se pripravljiva krasna igra.

Devica Marija na Zili. (Smrt vrlega moža in narodnjaka.) V soboto, 19. svečana, smo pokopali ob izredno mnogobrojni udeležbi 46 letnega posestnika Janeza Markoviča pd. Kuka iz Blač. Umrl je po težki operaciji, ker so se pridružile še druge bolezni, v beljaški bolnišnici, a smo ga prepeljali v domačo faro na Zilo. Rajni mož, zgledno krščanskega življenja, je bil mnogo let cerkovnik pri ziljski podružnici v Blačah. Skrbel je neumorno za cerkev. Z darovi, ki jih je nabral izvečine on sam, so bili prenovljeni vsi oltarji, prižnica, klopi, itd. Vsako nedeljo, tudi v najslabšem vremenu, je prihajal v farno cerkev na Zilo, dasi je v Loče iz Blač mnogo bliže. Bog mu obilno povrni vso skrb in ves trud za cerkev in zgledno njegovo življenje.

Brdo ob Zili. (Kaj se vse v naši šoli uči!) Učitelj III. razreda je vprašal pred nedavnim časom šolarja Edvarda Rauter: Kaj pa si ti, ali si Slovenec ali Nемеc? Fant mu odgovori: Jaz sem Slovenec. Nato mu reče učitelj nemški: Pojdi noter, ti tepček — „du Tschopel“ —, ti si Nемеc, vi vsi ste Nemci. Ko je državni poslanec g. Grafenauer to reč izvedel, rekel je svojemu fantu: Zakaj pa mi tega nisi povedal? On pa mu je nato odgovoril: Saj sem že materi povedal, Vi pa takrat niste bili doma. Ta učitelj je rojen Nемеc iz Špitala. Otroci so pripovedovali o tem učitelju še čisto druge reči, ki jih poučuje v šoli. Deželnemu šolskemu pripravocu, da primerno pouči tega učitelja, kaj se sme v šoli poučevati. Zlasti pri pouku o opicah

in o duši človeški naj bo mož bolj previden, da ga otroci ne bodo več tako razumeli, kakor da bi človek izviral iz opice, človeška duša pa da bi bivala v — nosu.

Največja trgovina z oblačilnim blagom v Celovcu.

Zaradi poznejše oddaje trgovine redka prilika: Akoravno se je zadnji čas blago silno podražilo in se bo še veliko podražilo, prodajam od 10. februarja 1910 začenši blaga za več kot 250.000 kron pod tovarniško ceno. Za trgovce in krošnjarje, krojače in šivilje še poseben popust. Prosim za obilni obisk. Z odličnim spoštovanjem

Anton Renko, posestnik,

ogel Kramerjeve ulice in Novi trg v Celovcu.

Društveno gibanje.

Občni zbor „Slov. k. s. Zveze“ se vrši v Celovcu pri „Benediktinski kleti“ dne 27. t. m. ob 1/2 3. uri popoldne. Na dnevnem redu bodo važne točke.

Koroška podružnica Slovenskega Planinskega Društva ima v Celovcu svoj redni občni zbor v nedeljo, 13. marca t. l., ob 1/2 8. uri zvečer, v Benediktinski kleti. Na dnevnem redu so: Poročila odbora, volitev novega odbora, slučajnosti. Vsi cenjeni člani podružnice S. P. D. so naprošeni, da se gotovo udeležijo zborovanja. S planinskim pozdravom!

Podružnični odbor.

Brdo ob Zili. Kat. slov. izobraževalno društvo Brdo vabi na občni zbor, ki se vrši v nedeljo, dne 27. februarja, popoldne po blagoslovu v župnišču.

Odbor.

Šmihel pri Pliberku. Naše slov. kat. izobraževalno društvo priredi na Velikonočni pondeljek ali na Belo nedeljo veselico v prid „Delavskemu domu“ v Podljubelju. Na sporedu bo govor, petje, tamburanje, tri šaloigre in srečolov. Da se bo slednji dobro obnesel, prosimo že sedaj vse prijatelje našega društva, da nam poklonijo dobitkov, ki naj se pošiljajo naravnost na društvo. Obenem vabimo vse veselja željne Slovence, da pridejo na veselico. Da jim ne bo žal, bo skrbel

odbor.

Sveče v Rožu. Kat. slov. izobraževalno društvo „Kočna“ v Svečah priredi v nedeljo, dne 6. sušca t. l., ob 1/2 11. uri dopoldne pri „Adamu“ v Svečah svoje mesečno zborovanje. Na sporedu je: 1. Tamburanje; 2. pobiranje udnine in čitanje pravil; 3. pogovor o društveni zastavi; 4. govor; 5. slučajnosti. Potem se bodo na novem društvenem odru predstavljale dve prav zanimivi igri; vsaka v dveh dejanjih s petjem. Takrat bodo nastopila tudi prvokrat domača dekleta. — Vstopnina za ude: 20 vin., za neude: 40 vin. Vse Slovence in Slovence vabi prav vljudno *odbor.*

Politične vesti.

Minister Schreiner odslovljen.

Minoli pondeljek, dne 21. t. m., je bil odslovljen nemški minister-rojak dr. Gustav Schreiner, eden najzagrizenejših sovražnikov avstrijskih Slovanov. Ker je bil baronu Bienertu zelo na poti, mu je Bienert naročil, da mora podati demisijo. In mož, ki se je ministrskega portfelja držal kakor smola in si je naročeval brzozjavne zaupnice, je podal svojo demisijo, ki jo je ministrski predsednik seveda priporočal. Česar je Schreinerjev odstop sprejel. Nemškonalni listi javkajo za svojim ljubljencem, in „Grazer Tagblatt“ očitno priznava, da si je dr. Schreiner stekel neveljive zasluge za Nemece na Štajerskem in Koroškem, kjer je že vsaka službica postala odvisna od nemškega ministra-rojaka. V parlamentarnih krogih zagotavljajo z vso resnostjo, da se ministrstva ministrov-rojakov sploh odpravijo. To je tudi zahteva „Slovenskega kluba“. Z odstopom dr. Schreinerja je baronu Bienertu pot do sprave s „Slovansko Jednoto“ zopet nekoliko bolj ugla-jena, vendar je pa sprava nemogoča, dokler ne gresta tudi železnični minister Wrba in Hohenburger.

Književnost.

Vojvodina Koroška.

I. zvezek.

Prirodnoznanstvi, političen in kulturni opis. Spisal profesor dr. M. Potočnik.

(Dalje in konec.)

Za skrajno nezdrave družabne razmere na Koroškem priča primeroma visoko število neza-

konskih otrok. Leta 1900. je bilo na Koroškem rojenih 41.07% nezakonskih otrok, torej ne veliko pod polovico. V istem času se je narodilo nezakonskih otrok na Kranjskem 6.46%, v Istriji 3.82%, na Solnograškem 25.29%, na Češkem 13.15%, na Spodnjem Avstrijskem 23.96%. — Tukaj treba pripomniti, da je število nezakonskih otrok v nemškem delu Korotana veliko višje nego v slovenskem. — Po kratkem pregledu deželne zgodovine sledi natančen krajepis, seveda v prvi vrsti onih glavarstev, kjer prebivajo Slovenci. Tukaj bo našel vsakdo iz svoje ožje domovine marsikatero, dosedaj morebiti še nepoznano zanimivost iz davne preteklosti. — Opis glavarstev je razvrščen tako-le: Deželno glavno mesto, glavarstvo Volšperk, glavarstvo Velikovec, glavarstvo Celovec, glavarstvo Beljak, glavarstvo Šmohor. — Ta del je opremljen tudi z nekaterimi slikami, na pr. Velikovec, Železna Kapla, Št. Lenart nad Železno Kaplo, Obirska soteska, Otok, Št. Jakob v Rožu, Zila pri Beljaku, Podvetrovom in Brnica (?), Žabnice, Beljak. — Pod drugimi odstavki nahajajoče se slike so: Zahomska planina, Za jezerom (?), Klopinsko jezero, Rabeljsko jezero, Ziljanka in moška narodna noša v Rožu pred 100 leti, Ziljanke ter kralj Matjaž in voznik. Torej 17 slik v celoti. Mi bi jih želeli več. Knjiga je namenjena vsem Slovincem in bi naj bila nekaka reklama za obmejne pokrajine, izpostavljene veliki nevarnosti ponemčevanja. Zatorej bi bilo povsem umestno, da bi knjigo krasilo več slik, zlasti iz onih krajev, ki so v največji nevarnosti a ob enem izmed najlepših. Morebiti je to edina pomankljiva stran te knjige in ne vem, komu treba očitati, ali gospodu pisatelju ali „Matici“. Želeti je le, da izpopolni to drugo, to je zgodovinski del, kar je sedaj zaostalo. Orožnova „Vojvodina Kranjska“ ima ravno še enkrat toliko slik, in s tem je knjiga mnogo pridobila na vrednosti. — Ljudsko blagostanje in njega gmotni napredek povzročuje na Koroškem večinoma poljedelstvo in živinoreja, zlasti med Slovenci. Tudi rudarstvo sega daleč nazaj v preteklost, že Rimljani so poznali Koroško železo. Poleg železa se pridobiva tudi svinec. V prejšnjih časih pa so kopali tudi zlato in srebro, ki so ga Lahji vozili po cele vozove v Italijo. Koroška sicer goji le bolj malo obrt, a v zemlji je skritih še mnogo nepoznanih zakladov, njene vode pa imajo v sebi neizmerno veliko gonilne moči, ki jo pa zelo slabo izrabljajo. Naše ljudstvo je vse premalo podjetno, nedostaja mu poduka in potrebnega strokovnega znanja, da bi znalo izkoriščati obrtne prednosti, ki mu jih nudi priroda. — Mala obrt na Koroškem je nekoliko bolj razširjena po deželi in tudi zelo stara. Za povzdigo trgovine se je dolgo časa vse premalo skrbelo. Še le v zadnjih letih, ko so se otvorile nove železniške zveze, je postala trgovina malo bolj živahna. — Da v izobraženosti koroški Slovenci niso na isti višini kot Kranjci, je v prvi vrsti kriva šola. Za narodno šolo so se trudili svoje kakor Simon Rudmaš, Andrej Einspieler, Matija Majar, A. Janežič, J. Levičnik, Sommer in Hofbaner. Vseh ljudskih šol je na Koroškem 374 in sicer 285 nemških, 83 pa takozvanih utrakvističnih, ki pa so dejansko tudi nemške. Vsled tega slovenski otroci, ako niso poseben nadarjeni, ne morejo nikjer prav napredovati. Pri tem pa ljudska šola na Koroškem tudi ni vzgojevalna, zato ker vsaja nežni mladini le sovraštvo in zaničevanje do lastnega jezika s tem, da ga prezira v pouku. Srednje šole so na Koroškem štiri, to je tri gimnazije (Celovec, Beljak, Št. Pavel), ena realka. Na gimnazijah je bilo leta 1907. skupaj 917 dijakov, med temi 108 Slovencev. — Sledi še kratek pregled najvažnejših znanstvenih zbirk in raznih dobrotelnih zavodov in društev. — Nazadnje pa govori pisatelj na 30 straneh o narodni prosveti, to je o jeziku, o značaju ljudstva, o raznih šegah in navadah. — Koroški Slovenci govore tri glavna narečja: podjunsko, rožansko in zilsko. Morebiti bi bilo bolje, ko bi se gospod pisatelj tukaj ne bil držal toliko Scheinigovega besedila o razdelitvi narečij (glej „Kres“ I., str. 412), ampak bi nam samo nanovo očrtal glavne razlike treh koroških narečij, ki so žal še vedno premalo preiskana. — Ne vem, ali se bodo Rožani popolnoma strinjali s tem, kar pravi gospod pisatelj o njihovem značaju. Take sodbe izrekati je sploh jako težko, ker govori baš toliko dokazov proti njim kakor za nje. — Kakor sploh Slovincem je tudi Korošcem prirojena pobožnost ter ljubezen do domovine in vladarja. Njih verski čut se javlja posebno v praznovanju praznikov in „žeganj“. — Najbolje so opisani običaji Zilske doline, katera je pač gospodu pisatelju najbolj znana. Iz Podjunske doline omenja pisatelj le „steljerejo“ in „gnojvožo“, dasi se nahaja v Podjuni vse polno drugih lepih narodnih šeg in navad. — Knjigi je vzadi pridejan tudi

zemljevid, ki nam kaže jezikovno mejo l. 1850. — To bi torej bila v glavnih potezah vsebina dr. Potočnikove knjige o Koroški. — V obče moramo priznati, da je rešil pisatelj prevzeto nalogo precej dobro in nas je tudi splošno zadovoljil. Zato vam, dragi rojaki v domovini in izven domovine, to knjigo najtopleje priporočam. Sezite po njej in učite se iz nje spoznavati svojo lepo domovino. Eden glavnih vzrokov, da tako malo spoštujemo in ljubimo domovino, je to, da jo premalo poznamo. Ko boste prebrali to knjigo, boste uvideli, kako krasna, kako bogata je naša domovina. Kdo bi je ne vzljudil? — A tudi ostali Slovenci, ki bivaste po drugih slovenskih pokrajinah, spomnite se, kadar boste prebrali to knjigo, onega ozemlja, kjer bijejo Slovenci odločilen boj za domačo grudo in za starodavne narodne svetinje. — Gospodu pisatelju pa še enkrat hvala za trudapolno delo! Želimo le, da bi nam tudi v II. delu povedal mnogo lepega in zanimivega iz preteklosti koroških Slovencev. *Phil. Janko Kotnik.*

Priporočujemo našim družinam
Kolinsko cikorijo.

Tržne cene v Celovcu

17. svečana 1910 po uradnem razglasu:

Blago	100 kg				80 litrov (bíren)	
	od		do		K	v
	K	v	K	v		
Pšenica	—	—	—	—	—	—
Rž	19	50	20	33	11	80
Ječmen	—	—	19	—	10	45
Ajda	—	—	18	70	9	—
Oves	10	50	17	—	5	50
Proso	—	—	—	—	—	—
Pšeno	—	—	28	60	18	—
Tursčica	—	—	17	14	9	60
Leča	—	—	—	—	—	—
Fizola rdeča	—	—	—	—	—	—
Repica (krompir)	—	—	—	—	—	—
Deteljno seme	—	—	—	—	—	—
Seno, sladko	10	—	11	—	—	—
" kislo	7	—	10	—	—	—
Slama	6	—	8	—	—	—
Zelnate glave po 100 kosov	—	—	—	—	—	—
Repa, ena vreča	—	—	—	—	—	—
Mleko, 1 liter	—	24	—	26	—	—
Smetana, 1 "	—	60	1	20	—	—
Maslo (goveje) . . . . . 1 kg	2	80	3	—	—	—
Surovo maslo (putar), 1 "	2	80	3	20	—	—
Slanina (špeh), povelj., 1 "	2	20	2	40	—	—
" surova, 1 "	1	80	1	90	—	—
Svinjska mast . . . . . 1 "	2	10	2	20	—	—
Jajca, 1 par	—	16	—	18	—	—
Piščeta, 1 "	2	—	2	40	—	—
Race	—	—	—	—	—	—
Kopuni, 1 "	—	—	—	—	—	—
30 cm drva, trda, 1 m ²	3	40	3	70	—	—
30 " " mehka, 1 "	3	—	3	30	—	—

Živina	Počrez		100 kilogramov			Prignalo	Prodalo
	od	do	žive vage		zaklana		
			od	do			
v k r o n a h							
Konji	—	—	—	—	—	—	—
Biki	—	—	—	—	—	—	—
Voli, pitani	240	474	66	—	—	8	5
" za vožnjo	360	416	—	—	—	19	8
Junci	210	316	—	—	—	6	3
Krave	162	380	60	62	—	58	19
Telice	129	192	—	—	—	5	2
Svinje, pitane	—	—	—	144	148	44	42
Praseta, plemena	16	54	—	—	—	276	214
Ovce	—	—	—	—	—	—	—

Kaj je novega po svetu.

Sv. Lenart v Slov. goricah. (Sadovi nemške šole.) Jeseni 1909 ustanovil je nemški Schulverein tukaj nemško šolo. Od tega časa poostrilo se je narodno razmerje in je sovraštvo do Slovencev prešlo tudi na otroke, ki obiskujejo nemško šolo. Dan za dnevom se je dogajalo, da so nemški šolarji napadali slovenske s kamenjem in jih pretepali. Toda tega še ni bilo dovolj. Dne 21. t. m. šel je med drugimi 13letni Franc Nekrep v slovensko šolo; medpotoma sreča šolarja nemške šole, Antona Belca, ki je v vsaki roki držeč nož letel za šolarji in pahnil Franca Nekrep od zadaj v hrbet, da je močno ranil pljuča. Nekrep je v smrtni nevarnosti in bil bi le srečen slučaj, če še okreva. To je žalosten pojav in da mnogo misliti.

Bistro glavo! Močne živce! Zdravo spanje imamo in nobenih bolečin v glavi in v vratu nimamo več, odkar rabimo Fellerjev fluid z znamko „Elza-fluid“, ker isti prežene bolečine in odstrani oslabeleost ter oživlja. Dvanajsterica franko 5 kron. Ne poznamo nobenih bolečin v želodcu več, ne krča, ne zgage, ne tiščanja v želodcu, odkar rabimo Fellerjeve odvajalne kroglice z znamko „Elza-kroglice“. 6 škatel franko 4 krone. Pristne razpošilja samo E. V. Feller v Stubici, Elza-trg št. 67 (Hrvatsko).

Fiasko „Štajercijancev“ na Štajerskem. Minolo nedeljo so sklicali „Štajercijanci“ dva shoda, v Ptuj in Ormož. Dočim so vsi shodi „Slov.

Kmečke Zveze“ izborni obiskani in ljudstvo navdušeno odobrava energično postopanje slovenskih štajerskih poslancev, so zbornali v Ptuj Linhart, Drofenik in Kresnik, znani voditelji „štajercijancev“, komaj do 80 ljudi iz celega mesta in Ptujskega polja. V Ormož pa so prišli na klaverni shod volilci iz slovenskega shoda. Pri glasovanju o resoluciji, s katero naj bi zborovalci obsodili obstrukcijo, je zaklical neki Slovenec: Kdo je pa proti? In dvignilo je roke dve tretjini navzočih. Besede pa našinci niso dobili. „Štajerc“, „Štajerc“, tvoje maslo se kljub vsem lažem vedno bolj cedi!

Dr. Nagl, bivši škof tržaški, se je dne 17. t. m. odpeljal na Dunaj, da nastopi svoje novo mesto kot pomožni škof dunajski s pravico nasledstva.

Dr. Lueger na smrtni postelji. Sloveči župan dunajski in glasoviti vodja avstrijskih nemških krščanskih socialcev, dr. Karol Lueger, leži na smrtni postelji. Po došlih brzojavkah z Dunaja ni mnogo upanja, da bi ozdravel. Ponovno se je moral podvreči operaciji. Spreviden je s svetimi zakramenti za umirajoče.

Nepošten rdečkar. Sodrug Izidor Mandl je kot vodja soc. dem. gospodarskega društva v Eggenbergu poneveril 400 K in bil zato obsojen na šest tednov ječe. V blagajni pa manjka 754 K ter vse kaže, da je imel Mandl vredne — sodruge.

SODBA

izkušene
gospodinje:

Kathreiner Kneippova sladna kava je vsakdanja pijača, katera povečuje delavno moč mojega moža in mu ohranja dobro voljo. Otroci uspevajo dobro in v gospodinjstvu si precej prihranim. Vrhtega nam ta kava vsakdan čudovito tekne.

Malven. I. C.

Bradyjeve želodčne kapljice
z varstveno znamko

Marijacejske Matere Božje
torej imenovane „Marijacejske želodčne kapljice“, so najboljšo sredstvo, ki se je obneslo tekom 80 let, proti vsakovrstnim težavam v prebavljanju, gorečici, zaprtju, glavobolu in želodčnim bolečinam, preobilni tvorbi kisline itd.

Dobiva se v lekarnah po **K 1.40**. Pošiljanje v provinco po lekarnarju **C. Brady**, Dunaj, I., Fleischmarkt 2/385. 6 steklenic za **K 5.00**, 3 podvojne steklenice za **K 4.50** poštnine prosto.

Paziti je na varstveno znamko Marijacejske Matere Božje in rdeči zavoj s podpisom *C. Brady*

Kupim posestvo

na Koroškem.

Ponudbe na **Andrej Grašič** na Rupi pri Kranju, Kranjsko.

Častna izjava. Podpisani Šimen Riedl obžalujem in s tem prekličem vse razzaljive besede, ki sem jih govoril proti g. Jožefu Riffel v gostilni pri Lampenwirtu v Pliberku dne 13. a. Zahvaljujem se mu, da je odstopil od kazenskega postopanja nasproti meni. **Simon Riedl**, posestnik v Podkrajju.

V **Št. Ferjanu pri Gorici** je še mnogo **izurstne lanske Rebule** na prodaj. Kupci naj se blagovole obrniti na „Kmečko hranilnico in posojilnico v Št. Ferjanu.“

Vabilo.

Hranilnica in posojilnica v Šent-Janžu v Rožni dolini,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, ima svoj

redni občni zbor

dne 27. svečana t. l., ob 3. uri popoldne, v gostilni pri Tišlarju v Št. Janžu

s sledečim dnevnim redom:

1. Potrjenje računa za leto 1909.
2. Razdelitev čistega dobička.
3. Volitev odbora in računskih pregledovalcev.
4. Slučajnosti.

K polnoštevilni udeležbi vabi vse zadrugnike
načelstvo.

Vabilo

na

redni občni zbor

hranilnice in posojilnice v Šmihelu pri Pliberku,

registrovane zadruga z neomejenim poroštvom,

ki se bo vršil

dne 27. februarja 1910, ob 3. uri popoldne v prostorih hranilnice in posojilnice.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo o izvršeni reviziji „Zveze“.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1909.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Odbor.

Opomba. Pri nezadostni udeležbi se bo pol ure pozneje vršil drugi občni zbor z istim dnevnim redom ne glede na število članov.

Vabilo.

Hranilnica in posojilnica za Šent-Štefan na Zili in okolico,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, bo imela

dne 27. t. m., to je tretjo postno nedeljo, ob 3. uri popoldne v hranilničnih prostorih pri pd. Korperju v Št. Štefanu svoj

letni občni zbor

s sledečim sporedom:

1. Čitanje revizijskega poročila.
2. Poročilo o delovanju hranilnice v l. 1909.
3. Posvetovanje o razdelitvi čistega dobička.
4. Volitev odbora in računskih pregledovalcev.
5. Razno.

K udeležbi vabi

odbor.

Vabilo

na

redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Žabnicah, registrirane zadruga z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil

v nedeljo 6. marca 1910, ob 4. uri popoldne, v posojilničnih prostorih hiš. št. 26.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo računskega pregledovalca in odobrenje računskega zaključka za l. 1909.
3. Volitev namestnika računskega pregledovalca.
4. Slučajnosti.

Razpis službe organista in cerkovnika v Možici na Koroškem.

Nastop 3. marca 1910. Oženjeni ceciljanec, katerega žena je dobra pevka in on rokodelce v mizarstvu ali v krojaštvu, ima prednost. Oglasila na **cerkveno predstojništvo v Možici na Koroškem.**

Zakaj zanemarjate Vaš želodec,

kot bi ne bil ravno tako važen ud telesa, kakor drugi. In vendar oslabi delavna moč celega telesa, ako želodec ne prebavlja.

Preizkušeno iz izbranih najboljših in uspešnih zdravilnih zeli skrbno pripravljeno, tek zbujačo in prebavljanje pospešujoče in lahko odvajajoče domače zdravilo, ki ublaži in odstrani znane posledice nezmernosti, slabe diete, prehlajenja in zoprnega zaprtja, na pr. gorečico, napenjanje, nezmerne tvoritve kislin ter krče je dr. Rose balzam za želodec iz lekarn B. Fragnerja v Pragi.

SVARILO! Vsi deli embalaže imajo postavno depoponovano varstveno znamko.

GLAVNA ZALOGA: **LEKARNA**

B. FRAGNER-ja, c. in kr. dvornega dobavitelja, „Pri črnem orlu“, PRAGA, Mala strana 203, vogal Nerudove ulice.

Po pošti se razpošilja vsak dan.

Cela steklenica 2 K, pol steklenice 1 K. Proti naprej vpošiljati K 1.50 se pošlje mala steklenica, za K 2.80 velika steklenica, za K 4.70 dve veliki steklenici, za K 8.— štiri velike steklenice, za K 22.— 14 velikih steklenic poštnine prosto na vse postaje avstro-ogrške monarhije.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogr.

Lovske puške

vseh sestav, priznано delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Prva borovska orožnotovarniška družba

Peter Wernig,

družba z omejeno zavezo v Borovljah, Koroško.

ceniki brezplačno in poštnine prosto.

Superfosfat

mineralno in animalično, najbolj priznано, najbolj zanesljivo in najcenejše gnojilno sredstvo fosforove kisline

za usako zemljo.

Vsebina strogo zajamčena. Zajamčen najhitrejši učinek, najboljši uspehi.

Za pomladansko obdelovanje neogibno potreben.

Dalje

amoniakove, kalijeve in solitarjeve superfosfate

odpošiljajo vse

tovarne umetnih gnojil, trgovci, poljedelske zadruge in društva.

Pisarna: Praga, Prikopi 17.

OVES (Willkomm).

Ta težki oves obrodi v vsaki zemlji, je najbolj rodovit in najprej dozori. Zraste visoko in daje prav dobro slamo za krmo, na njivi pa se ne vleže. Ker se ta oves na redko seje, zadostuje 60 kil za eno oralo. — Podpisani pošilja 25 kil za 9 kron, 50 kil za 17 kron, 100 kil za 32 kron z vrečo vred. Vzorce po 5 kil s pošto franco proti 3 krone 20 vin. predplačila.

Benedikt Hertl, grajščak, grad Golič
pri Konjicah (Gonobitz), Štajersko.

Loterijske številke 19. februarja 1910:

Dunaj	6	73	63	75	87
Gradec	35	20	45	76	23

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

4 1/2 0 / 2 0

kmečki kreditni zavod za Celovško okolico

Pavličeva ulica šte. 7

uraduje

ob četrkih od 1/2 10. do 12. ure in od 1/2 2. do 3. ure,
ob sobotah od 10. do 12. ure.

4 1/2 0 / 2 0

Društvo jamči za popolno varnost vlog s premoženjem vseh udov.

Pri oddaji dela

se naprosi preč. slovenska duhovščina, da zahteva načrte za nove oltarje itd. ter proračune za prenovljenje vseh cerkvenih del od domačega obrtnika.

Pota se ne zaračunijo. Priznalna pisma izvršenih del so na razpolago.

Se priporoča prva slovenska umetnoobratna delavnica za cerkvena dela

Jan. Goleš,

podobar in pozlatar v Celovcu, Paradeisergasse št. 20.

Izdelki prve vrste iz trdnega blaga tkani!

Brez konkurence!

Izborna kupna priložnost za trgovce s krojnim blagom in krošnjarje. Odpošiljanje tudi na zasebnike!

Vsa roba zajamčeno pralna.

40—45 metrov ostanki	K 15.—
40—45 metrov ostanki po želji izbrani, najfinejši special	18.—

Cefir za bluze in srajce, izbira za poletje 1910. Blago za predpasnike in domačo obleko, delains z milimi modnimi vzorci; šlezko platno, oksford za srajce, zelo trpežne kakovosti za vsakdanjo rabo, kanafas za posteljne prevlake z jamčenjem za mnogoletno trpežnost, barvasto blago za spodnja krila, atlas-satin v krasno bliščečih barvah in z najnovejšimi vzorci. Na željo tudi bluzni flanel in zimsko blago.

Če naročila na poskušnjo ne ugajajo popolnoma, jih sprejemam nefrankirana nazaj in vrnem takoj znesek.

Pošiljatve po povzetju.

Mehanična tkalnica platna in prižastega blaga

Karol Kohn, Nachod, št. 16, Češko.

Lekarnarja

Allein echter Balsam
aus der Schutzengel-Apotheke
des
A. Thierry in Pregrada
bei Rohitsch Sauerbrunn.

A. Thierry-ja balzam.

(Postavno zavarovano.)

Edino pristen z redovnico kot varstveno znamko.

Učinkuje proti želočnim krčem, napihovanju, zasliženju, nerednostim v prebavanju, kašlju, pljučnim boleznim, bolečinam v prsih, hripavosti itd.

Zunanje celi rane, olajšuje bolečine. 12 malih ali 6 podvojnih steklenic ali velika posebna steklenica K 5.—

Lekarnarja **A. THIERRY-ja** edino pristno

centifolijsko mazilo

sigurno učinkuje proti tvorom, ranam, ranitvam, še tako starim vnetjem. Dva lončka K 3.60. Naročila se naslavlja na lekarno angela variha

A. THIERRY v Pregradi pri Rogatcu.

Dobiva se skoro po vseh lekarnah.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavica K 3.000.000.
Rezervni fond K 300.000.

Kolodvorska cesta šte. 27.

Zamenjuje in eskomptuje

izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitniške kavolje.

Eskomt in inkasso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spiljetu, Trstu in Sarajevu.

Turške srečke. Šest zrebanj na leto. Glavni dobiček 300.000 frankov. Na mesečno vplač. po K 8.— za kom. Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve zrebanji na leto. Glavni dobiček K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10.— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.